

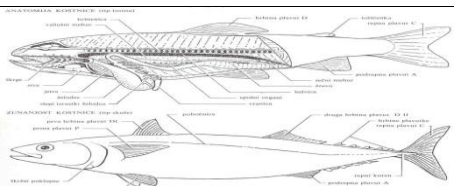
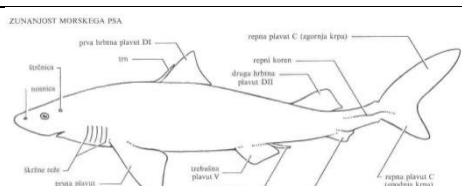
O Morju zdaj že veš veliko.

Najbolj znani prebivalci morja so RIBE. Ribe so ena izmed petih skupina vretenčarjev. Hitro se spomni, kaj si se zadnjič (podzemne jame) naučil o vretenčarjih (skupne značilnosti, skupine vretenčarjev).

1. V zvezek zapiši manjši podnaslov **Vretenčarji- RIBE**

Vem, da o ribah že veliko veš (dihajo s škrgami, telo je pokrito z luskami, imajo posebno čutilo - pobočnico ...). Pa veš tudi to, da ločimo dve veliki skupini rib? S pomočjo spletnih strani dopolni spodnjo tabelo in jo preriši v zvezek. <https://eucbeniki.sio.si/nar7/2009/index6.html>. Če najdeš kakšno zanimivo spletno stran o morju, pa jo lahko deliš z nami v kanalu eAsistenta

Razvoj RIB: <https://www.youtube.com/watch?v=4g7QkhNBLlo>

	KOSTNICE	HRUSTANČNICE
OGRODJE		
LUSKE	-ploščate in mehke	-trde, s sklenino
ŠKRŽNI POKLOPEC (pokriva -varuje škrge)		
REPNA PLAVUT	-simetrična	-nesimetrična
VZDUŠNI-PLAVALNI MEHUR (omogoča dviganje in spuščanje rib)		
PREDSTAVNIKI		
		

Za tiste, ki bi radi izvedeli več:

Zvočni posnetek o morskih ribah: <http://www3.pms-lj.si/zvok/vodnik/mp3/SLO/18%20MORSKE%20RIBE.mp3>

Video film - OČEVIDEC:

- dokumentarni film o ribah: <https://www.youtube.com/watch?v=84D0No-EBzI>
- dokumentarni film o morskih psih: <https://www.youtube.com/watch?v=GwZ6lyfr9LE>

V morju živita že dve skupini vretenčarjev: PLAZILCI IN SESALCI

2. V zvezek napiši manjši podnaslov: **Vretenčarji – PLAZILCI**

Tudi splošne lastnosti plazilcev boš spoznaval s pomočjo spletne strani Prirodoslovnega muzeja.

1. **Učenci brez prilagoditev**

Preberi besedilo: <https://www.pms-lj.si/si/o-naravi/zivali/vretencarji/plazilci> in iz njega izpiši značilnosti plazilcev (pomagaj si z zapisom pod 2. točko).

2. **Učenci s prilagoditvami:**

Oglej si film OČEVIDEC-PLAZILCI <https://www.youtube.com/watch?v=PuyQsHWpBDQ> in **prepiši** spodnje splošne značilnosti plazilcev:

-plazilci so vretenčarji (lobanja, trup, okončine- prednje in zadnje noge; hrbtenica iz vretenč-kosti)

- kače in kuščarji imajo notranje ogrodje; želve imajo tudi zunanje ogrodje
- telo je pokrito z luskami (kače, kuščarji) ali roženimi ploščami (želve)
- plazilci se levijo (kače)
- plazilci dihamo s pljuči in nerabne snovi izločajo z ledvicami
- notranja oploditev; večina plazilcev je jajcerodnih (ležejo jajca), poznamo pa tudi živorodne (gad)
- čutila plazilcev so dobro razvita (oči, tudi voh in sluh)
- kače in kuščarji za voh poleg nosu uporabljajo tudi jezik, s katerim prenesejo snovi iz okolja v jakobsonov organ na ustnem nebu.
- večina plazilcev je plenilcev (hrana: sesalci, dvoživke in žuželke) so pomemben člen v naravi

3. Nariši morskega plazilca (vsi)

4. So ti plazilci všeč? Poglejte kako rastejo – kače (10 minut): <https://www.youtube.com/watch?v=McBnJ5iJGQs>

ZA TISTE KI BI RADI VEDELI VEČ:

Zvočni posnetek predstavitve kač:

<http://www3.pms-lj.si/zvok/vodnik/mp3/SLO/16%20ZBIRKA%20PLAZILCEV.mp3>

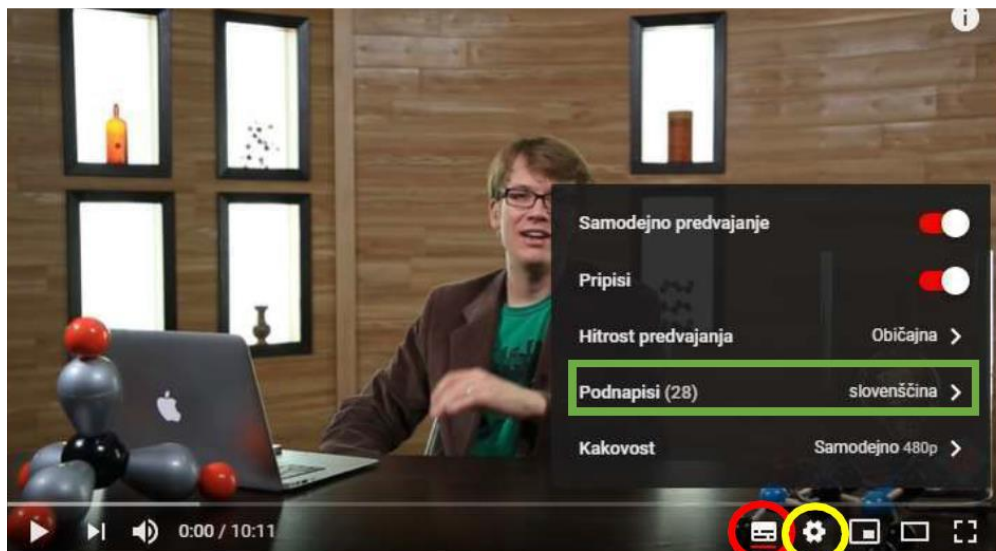
Video film - OČEVIDEC:

dokumentarni film o plazilcih (28 minut) <https://www.youtube.com/watch?v=PuyQsHWpBDQ>

Poglejte kako rastejo – krokodili (10 minut): <https://www.youtube.com/watch?v=AqkU-el30oU>

Dodajam še navodilo, kako nastaviti slovenske podnapise.

NAVODILA ZA NASTAVITEV PODNAPISOV: Najprej pritisnete simbol v rdečem krogu. S tem omogočite podnapise. Nato pritisnete simbol v rumenem krogu. Odpre se vam meni, na katerem izberete podnapisi (zelen pravokotnik) in na seznamu izberete jezik slovenščina. V primeru, da jezika slovenščina ne najdete, pojdite na dno seznama z jeziki in izberete "samodejni prevod" ter nato izberete jezik slovenščina.

Tudi to skupino organizmov že dobro poznaš, saj v njo spadamo tudi ljudje.

1. Učenci brez prilagoditev

Preberi besedilo iz spletne strani Prirodoslovnega muzeja: <https://www.notranjski-park.si/izobrazevalne-vsebine/zivalski-svet/sesalci> iz njega izpiši skupne značilnosti sesalcev (**pomagaj si z zapisom pod 2. točko**)

2. Učenci s prilagoditvami:

Oglej si film OČEVIDEC-SESALCI: <https://www.youtube.com/watch?v=rJy5qWpTGvC> in **prepiši** spodnje značilnosti sesalcev.

- so najvišje razviti vretenčarji
- poraščeni so z dlako,
- različni zobje, zobovje je diferencirano: sekalci, podočniki, kočniki;- kočniki so predmeljaki in meljaki (mesojedci, rastlinojedci, vsejedci)
- dihajo s pljuči
- imajo stalno telesno temperaturo
- sklenjen krvožilni sistem (srce, žile)
- notranja oploditev, živorodni organizmi (kotijo žive mladiče - mladiči se hranijo z materinim mlekom)
- okončine so različno oblikovane, odvisno od načina življenja :
 - razlikujemo: HODILNE, SKAKALNE, PLEZALNE, OPRIJEMALNE, PLAVALNE NOGE
 - netopirji: - okončine za letanje (prhuti)

3. a) Prepiši spodaj zapisane skupine sesalcev in njihove značilnosti.

b) Ob pomoči priloge – SESALCI (na spletni strani šole) **dopiši predstavnike posameznih skupin in ponovi kaj si se danes naučil.**

- **STOKOVCI** (edini sesalci, ki ležejo jajca; mladiči pa se hranijo z materinim mlekom; ime dobili po stoku (skupno izvodilo za izločala, spolne organe in prebavila).
- **VREČARJI** (kotijo nekaj mm velike mladiče, ki jih matere nosijo v kožni vreči. V vreči so izvodila mlečnih žlez.)
- **VIŠJI SESALCI** (žužkojedi, prvaki, netopirji, redkozobci, zajci, glodalci, zveri, plavutonožci, sodoprsti kopitarji, lihoprsti kopitarji, morske krave ali sirene, trobčarji, kiti)

ZA TISTE, KI BI RADI IZVEDELI VEČ:

Poglejte kako rastejo - lisica: <https://www.youtube.com/watch?v=HS2Pv2DLwJ8>

Poglejte kako rastejo - tiger: <https://www.youtube.com/watch?v=AG0laXT7ja8>

Poglejte kako rastejo - miš: <https://www.youtube.com/watch?v=h8tJ9FIH9Jo>

Poglejte kako rastejo - pes: <https://www.youtube.com/watch?v=ckjTSKrVBcY>

Poglejte kako rastejo - mačka: <https://www.youtube.com/watch?v=bLEcVSZsRuE>